

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Інформаційна безпека держави»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 125 «Кібербезпека»
Освітня програма «Кібербезпека»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова викладання українська

Лектор курсу

Мамченко Сергій Миколайович,
д.пед.н., професор

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра комп'ютерних систем, мереж та кібербезпеки
корпус. 15, к. 207, тел. 5278199
e-mail s.mamchenko@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2097>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

В курсі студенти знайомляться з поняттями інформаційна безпеки, як з однією із суттєвих складових частин національної безпеки країни. У сфері інформаційної безпеки знання (в будь-якій формі їх подання) виступають, з одного боку, як об'єкт безпосереднього захисту, а з другого – як фактор забезпечення інтересів людини, суспільства та країни у будь-якій сфері їх життєдіяльності на інформаційному рівні. Під методологічними засадами інформаційної безпеки розуміємо єдність концептуальних, теоретичних і технологічних основ забезпечення на інформаційному рівні безпеки всіх сфер державної і суспільної діяльності (політичної, економічної, соціальної, військової, екологічної, духовної та ін.), а також сфер формування, обігу, накопичення і використання інформації (інформаційний простір, інформаційні ресурси, інформаційно-аналітичне забезпечення органів державного управління у всіх різновидах діяльності тощо). Предметом методології інформаційної безпеки є дослідження способів, методів, засобів і каналів реалізації загроз національним інтересам на інформаційному рівні та їх своєчасного виявлення, запобігання і нейтралізації. Метою вивчення навчальної дисципліни «Інформаційна безпека держави» є формування знань про теоретичні основи інформаційної безпеки, особливості забезпечення інформаційної безпеки держави, правила відношення інформації до державної таємниці, конфіденційної інформації, що є власністю держави, недержавної конфіденційної і відкритої інформації що потребує захисту, шляхи побудови систем забезпечення інформаційної безпеки.

Навчальна дисципліна забезпечує формування ряду загальних компетентностей:

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми за професійним спрямуванням.

ЗК6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набере певні програмні результати, а саме

ПРН 3. Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для ефективного рішення спеціалізованих задач професійної діяльності.

ПРН 6. Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності.

ПРН 7. Діяти на основі законодавчої та нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, у тому числі міжнародних в галузі інформаційної та /або кібербезпеки.

ПРН 15. Використовувати сучасне програмно-апаратне забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 54. Усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Зробимо курс корисним для вас. Якщо ви будете наполегливо працювати і докладати особливих зусиль, щоб не відставати від матеріалу, ви отримаєте винагороду – як в короткостроковій перспективі, так і в набутті фахових компетентностей. Будь-ласка, широко використовуйте аудиторні заняття, відеоінструкції, вебінари, щоб переконатися, що рухаетесь за графіком навчання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Модуль 1. Основні поняття та визначення інформаційної безпеки держави				
Аналіз стану інформаційного простору та інформаційної безпеки держави	2/1	знати засоби інформації; програмні засоби передачі і систематизації даних; використання ІТ в державних службах	Виконання та захист лабораторних робіт. Неформальна online освіта на основі Cisco	10 5
Джерела загроз інформаційній безпеці	5/2	знання видів, методів та засобів проведення спеціальних інформаційних операцій і актів зовнішньої інформаційної агресії.	Виконання та захист лабораторних робіт. Самостійне вивчення онлайн курсу Cisco-Cybersecurity	10 5
Сутність інформаційної безпеки держави, суспільства та особи.	2/5	виявляти загрози національній безпеці держави в інформаційній сфері. вміння аналізу підготовки фахівців з інформаційної безпеки у США та країнах ЄС	Виконання та захист лабораторних робіт. Самостійне вивчення онлайн курсу Cisco-Cybersecurity	10 10
Основи інформаційного протиборства	2/5	знати характеристики заходів концептуального і нормативного забезпечення проведення інформаційної війни	Виконання та захист лабораторних робіт. Самостійне вивчення онлайн курсу Cisco-Cybersecurity	10 10
Модульний контроль			тест в системі E-Learn	30

Модуль 2. Загрози національній безпеці держави та боротьба з ними в інформаційній сфері				
Основні загрози національній безпеці держави в інформаційній сфері.	2/1	знання необхідних передумов законності її функціонування інформаційної безпеки України	Виконання та захист лабораторних робіт	10
Стратегічні цілі та завдання інформаційної боротьби	2/2	вивчення систем впливу на державну безпеку економічними засобами та методи захисту	Виконання та захист лабораторних робіт	10
Державне управління інформаційною безпекою.	4/4	вивчення методів протидії та захисту від терористичних проявів у кіберпросторі	Виконання та захист лабораторних робіт	10
Національний інформаційний простір.	2/4	знати нормативні акти, які закріплюють концептуальні положення інформаційної безпеки України	Виконання та захист лабораторних робіт Неформальна on-line освіта на основі Cisco	10 10
Інформаційна безпека в умовах сучасного стану і перспектив розвитку державності.	3/2	знати системно-структурний аналіз підготовки фахівців у сфері інформаційної безпеки	Виконання та захист лаб.робіт Неформальна on-line освіта на основі Cisco	10 10
Модульний контроль			тест в системі E-Learn	30
Всього за 1 семестр				70
Залік			тест	30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо деделайнів та перекладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних гаджетів).
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Кузнецов О.О. Захист інформації в інформаційних системах / О. О. Кузнецов, С. П. Євсєєв, О. Г. Король. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 510 с.
2. Закон «Про інформацію»: Прийнятий 2 жовтня 1992 р. №2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України, 1992. – № 48. – С. 650.
3. Ленков С. В. Методы и средства защиты информации. В 2-х томах / С. В. Ленков, Д. А. Перегудов, В. А. Хорошко. Т.ІІ. Информационная безопасность. – К.: Арий, 2008. – 344 с.
4. Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах» // Відомості Верховної Ради України, 1994. - № 31. – С. 286.
5. Закон України «Про державну таємницю» // Відомості ВРУ, 1999. - № 49. – С. 428.
6. Богуш В.М., Юдін О.К. Інформаційна безпека держави: навчальний посібник/ В.М. Богуш, О.К. Юдін. – К.: Мк-Пресс, 2005. – 432 с.
7. Данільян О.Г., Дзьобань О.П., Панов М.І. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації: навчальний посібник/ О.Г. Данільян, О.П. Дзьобань, М.І. Панов. – Харків: Фоліо, 2002. – 285 с.
8. Інформаційна безпека держави у контексті протидії інформаційним війнам: Навч. Посіб. // ред.. В.Б. Толубка, - К.: НАО, 2004.
9. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи / О. А. Баранов. – К.: Видавничий дім "СофтПрес", 2005. – 316 с.
10. Кормич Б.А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи. / Б.А. Кормич. – К., Принт. 2004. -169 с.

Додаткова література

1. Поповский В. В. Защита информации в телекоммуникационных системах: учебник: в 2 т. / В. В. Поповский, А. В. Персиков. – Х.: ООО "Компания СМІТ", 2006. – Т. 1. – 292 с.
2. Хорошко В.А. Методы и средства защиты информации / В. А. Хорошко, А. А. Чекатков – К.: Юниор, 2003. – 504 с.
3. Щеглов А. Ю. Защита компьютерной информации от несанкционированного доступа / А. Ю. Щеглов. – СПб.: Наука и Техника, 2004. – 384с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт ПВНЗ «Європейський університет» <http://www.e-u.in.ua>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського <https://www.google.com.ua>
3. Онлайн-бібліотека навчальної літератури <http://libfree.com>
4. Онлайн-бібліотека навчальної літератури <http://subject.com.ua>
5. Онлайн-бібліотека навчальної літератури <http://www.vuzlib.su>